

Ціна 1 крб.

Ф. МАКІВЧУК

Дороженки! БУЛИ!

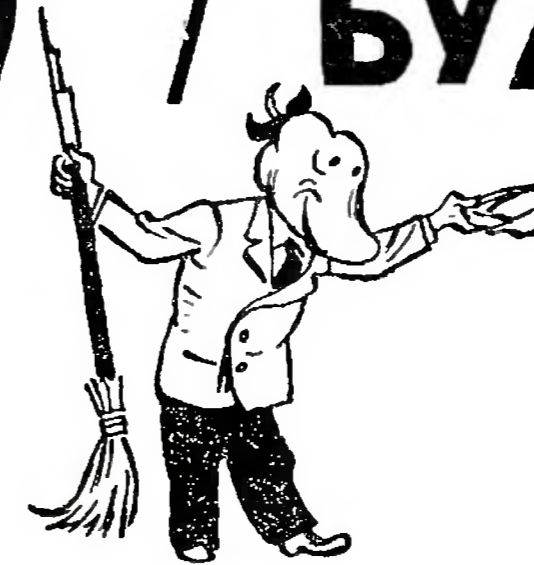

**Відсканував
і опрацював
Анатолій МИКОЛАЄНКО
(barsikot)**

Ф. МАКІВЧУК

Здоровенькі
БУЛИ!

*Листи Перця
від щирого серця*

ІЛЮСТРАЦІЇ В. ГЛИВЕНКА

«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»
1952

Редактор Остап Вишня
Техредактор В. Довгаленко
Коректор И. Галенко

Ф. Макивчук. Желаєм здоровувать!
(На українском языкє)

БФ 06099. Зам. 3599 Підписано до друку
23.I. 1953 р. Тираж 100.000. Формат паперу
70×105 1/32. 1 папер. арк. 2,74 друк. арк.
Ціна 1 крб.

Друкарня видавництва
«Радянська Україна»
Київ, Прозорівська, 59.

ПЕРЕДМОВА

Вам ніколи не траплялося такого: ідете ви вулицею, а назустріч вам суне заклопотана, задумлива людина.

Ви тій людині:

— Здоровенькі були!

А людина та як підскочить, як тріпонеться, зиркне на вас переляканими очима і замість «драстуйте» люто прошипить:

— А параліч би тебе стукнув!

Знайте: людина та або вже підперчена, або така, що її слід перчити.

До збірки «Здоровенькі були!» ввійшла частина фейлетонів, що друкувалися у свій час в журналі «Перець».

Дехто з героїв цих фейлетонів уже зійшов, як кажуть, зі сцени, дехто, зазнавши гострої критики в пресі, уже й виправився. «Навіщо ж тоді ще раз згадувати наші імена?» — можуть запитати ті, що виправилися. Не в іменах, не в окремих особах, товариші, справа. Справа у тих явищах і фактах, проти яких виступає фейлетоніст. Справа в тому, що такі явища і факти ще й досі мають подекуди місце. Отже, треба говорити про них, писати, треба випікати їх вогнем сатири. Нещадно й до кінця!

Остап ВИШНЯ.

Чолом вам, дорогі товариші!
Здоровенькі були!

Гірко скаржиться на вас директор Ізмаїльського дослідного поля Є. Штерн.

— Кадрів своїх не знають, на периферійні науково-дослідні ділянки ніколи не заглядають, — ремствує ізмаїльський науковець-експериментатор, киваючи на ваші шановні персони.

Я безоглядно приєднуюсь до його думки. Дійсно, не знаєте ви своїх кадрів, дорогі товариші. Сидите собі в Дніпропетровську, керуєте потихеньку, а що робиться на місцях, які там діла вершаться, над якими проблемами б'ються ваші люди, — про це ви маєте приблизно таку уяву, як я про те, чи родить мак на Юпітері, чи не родить.

Щоб не ходити далеко за прикладами, дозвольте зупинити вашу увагу хоч би на тому самому Штернові. Штерн — це ентузіаст, яких мало, це людина феноменальних здібностей. По всій Ізмаїльщині лунає про нього слава. На всіх ринках по імені та по батькові його величають. А що ви про нього знаєте? Нічого! Ви не помічаєте його.

Є. Штерн — не новачок в науковому колективі

інституту. Він уже кілька років очолює дослідно-експериментальну діяльність на Ізмаїльському полі.

Діяльність ця почалася так. Є. Штерн, в перший же день свого приїзду, запросив до себе завідуючого експериментальною базою С. С. Скидана, старшого бухгалтера А. М. Вербицьку і повів з ними розмову:

— Як тут у вас — тихо, жити можна?

— Як у нетрях, — поспішила заспокоїти ново-прибулого шефа А. М. Вербицька.

— Ні ревізорів, ні контролерів, — додав із свого боку зав. експериментальною базою С. С. Скидан. — Жити можна!

Ця інформаційна бесіда, власне, і визначила курс науково-дослідних устремлінь директора Штерна. Всю свою енергію і запал він зосередив на розв'язанні таких наукових проблем:

а) Вплив державних комбікормів та паші на приріст, жирність і розвиток поголів'я його, Штернової, худоби і худоби Скидана та Вербицької.

б) Овочівництво та виноградарство, як джерело особистої наживи Штерна, Скидана та Вербицької.

в) Вирощування рису і способи його реалізації на ринках. (Рис — це єдина з усіх зернових культур, якою особливо зацікавився цей науковець).

Як і першу, так і другу, так і третю проблеми Штерн, при допомозі Скидана й Вербицької, розв'язав блискуче.

З Ізмаїльського дослідного поля, як з рога достатку, попливли на торг в Арцизьк і в Одесу свинячі, баранячі й бичачі туші, тонни помідорів, ка-

пусти, картоплі, синіх баклажанів, кавунів, динь, вина, а виручений чистоган поплав до кубушок Штерна, Скидана і Вербицької.

Трійця ізмаїльських хапунів діє без оглядки і страху. Налякав, було, її трохи головний бухгалтер інституту Ф. С. Кулинич, але Штерн підсунув йому здоровенну одгодовану свиню — і все обійшлося гаразд. Таким же маніром вчинили з начальником обласного управління сільського господарства т. Шаповаловим. Йому теж підсунули десятипудову свиню, два пуди рису, шість пудів білого борошна — й гріхи було відпущено. Світ не без добрих людей.

Як бачите, дорогі товариші, Штерн має рацію. Не знаєте ви своїх працівників. А знати треба. Особливо таких, як Штерн, Скидан і Вербицька. Знати й достойним чином одмічати.

*Голові виконкому Зіньківської
райради депутатів трудящих
Полтавської області
тов. Герасимову*

Гарячий перчанський привіт вам і найкращі побажання, вельмишановний Петре Васильовичу!

Дійшли до нас чутки, що ви занепали духом, погано спите, втратили апетит і почали худнути. Всі ваші близькі і знайомі розводять руками: — Що воно за причина? — дивуються. — Був веселий, бадьорий Герасимов і раптом — як корова язиком злизала — не стало веселого, бадьорого Герасимова. То, бувало, сидить у райвиконкомі, просто картина, а не людина. Глянеш на нього, і душа радується. Оптиміст, жартівник! Сонячний промінь! Йде вулицею — теж очей не відірвеш. Здається, ось-ось ушкварить:

«Дам лиха закаблукам,
Закаблукам лиха дам,
Дістанеться й передам».

А тепер — ходяча печаль і тоска...

Кажуть, що причиною всьому є таємниця, якої ви ніяк не можете збагнути: доберуться до порушників Статуту сільськогосподарської артілі, до хапуг всяких калібрів і рангів, що почувують себе у вві-

реному вам районі, як у боженки за пазухою, чи не доберуться. Ви прекрасно розумієте: якщо доберуться — буде великий скандал. Дістанеться порушникам і вам перепаде на горіхи.

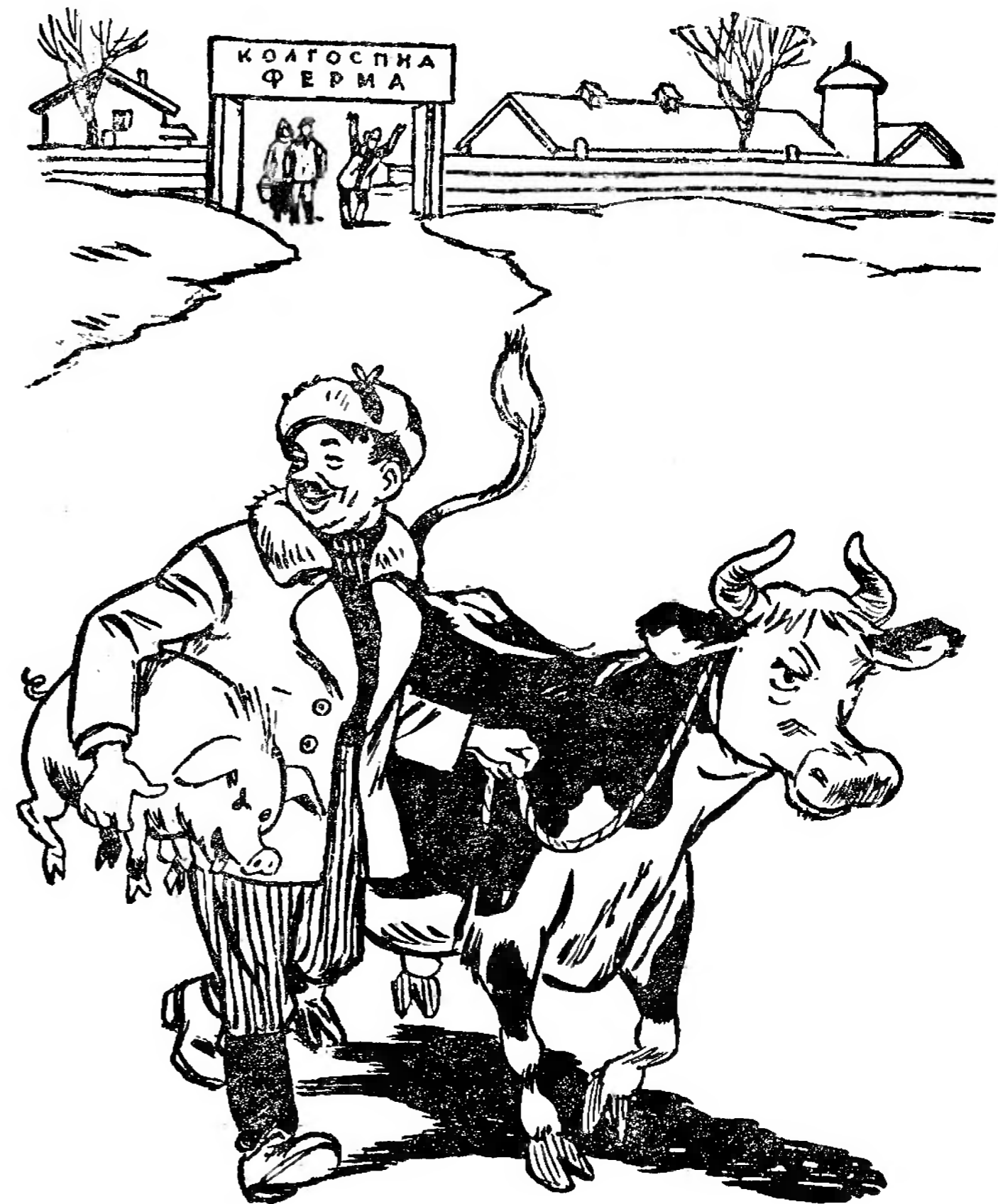
Ще б пак! Хто ж, як не ви, дорогий Петре Васильовичу, дивитесь на колгоспи району, як на бездонну бочку, з якої можна брати, що заманеться і кому заманеться?

Хто ж, як не ви, як не ваша високопоставлена персона, дорогий Петре Васильовичу, санкціонує, не моргнувши оком, розтягання корів, овець, свиней, телят, поросят та іншої живності з колгоспних ферм? За чиєю ж, як не за вашою відповідальною спиною ховаються порушники Статуту сільськогосподарської артілі?

Неможливо в коротенькому листі повідати про всі ваші «благодіяння». З вашого дозволу, ми зупинимось лише на одному.

Живе собі і керує в селі Бірках товариш Шум Степан Микитович. Шум за посадою — голова сільради, а по вдачі — мислитель. Любить він думати, аналізувати, узагальнювати. І от одного прекрасного дня, після довгих та глибоких роздумів, аналізів і узагальнень, прийшов Шум до висновку, що він, Степан Микитович, голова вищезгаданої сільради, не може керувати без сала. А прийшовши до такого глибокого висновку, Шум тихо, без шуму облюбивав собі на свинофермі артілі «Соціалістичний шлях» елітну свинку й перегнав її до себе в хлів.

Але ніщо не стоїть на місці. Не стоїть на місці і неспокійна Шумова думка. В грудні 1948 року Степан Микитович прийшов до нового висновку, — що без молока теж не може бути повноцінного, опе-

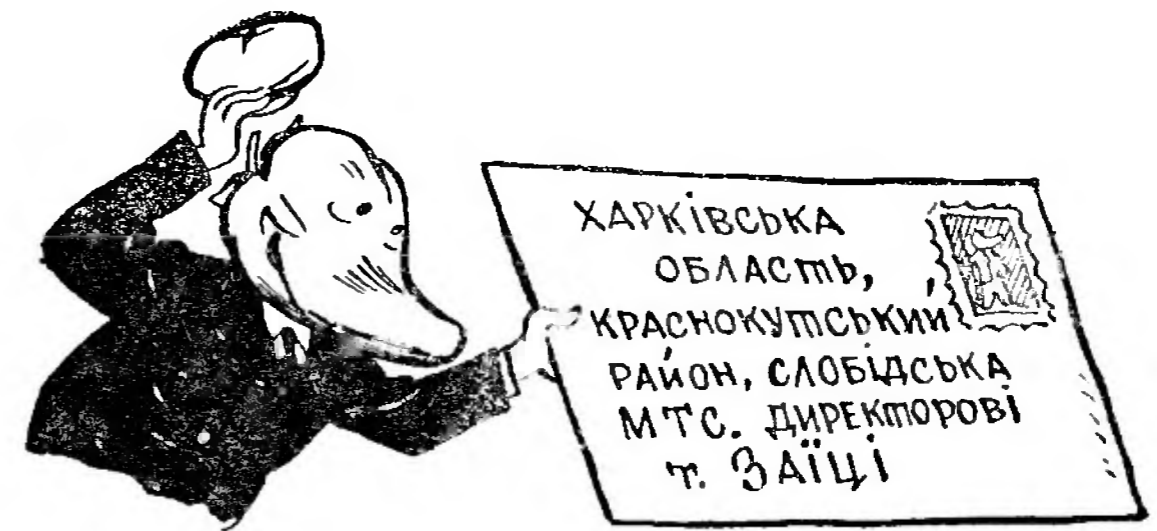
ративного керівника, і він галопом помчав на колгоспну ферму й узяв собі найкращу корову, не заплативши за неї й шеляга.

Обурені колгоспники написали скаргу в райвиконком, але ви наказали залишити Шума в спокої й узаконити його незаконні дії постановою загальних зборів колгоспників. Провести цю операцію ви доручили своєму посланцеві Патенку, і він провів її блискуче. Патенко сам скликав «загальні» збори (до речі, на них було 10 чоловік), сам головував на цих зборах і сам вніс до протоколу і затвердив підняттям своєї руки рятівний запис, що колгоспники, мовляв, з дорогою душею відпускають у вічне користування Шума артільну корову. А коли вродиться в неї телятко, то хай Шум буде ласкавим і віддасть його на ферму.

Про свинку в протоколі нічого не сказано, наче її й не було на світі, а тим часом свинка виросла вже на солідну льоху і от-от порадує Шума першим виводком поросят.

А чим же вас порадувати, благодійнику Петре Васильовичу? Допомогти збагнути таємницю і таким чином вкоротити ваші муки й терзання? Ми готові на все, аби тільки повернути вам апетит і добрий гумор. Будь ласка, слухайте: доберуться, слово честі, доберуться!

Повірте, що любителям розтягати громадське добро, як і їх покровителям, у нас пам'ятників не ставлять і чоло лавровими вінками не увінчують. З ними поводяться далеко прозаїчніше. Докладніше про це читайте у відомих вам постановках.

Здоровенькі були, товаришу Заїка!

У кодексі моралі всіх наших працівників, великих і малих, яким за родом служби своєї доводиться мати справу з листами, заявами й скаргами трудящих, — першою, найважливішою статтею є чуйність та принципіальність. І це цілком природно, шановний товаришу Заїка. За кожним листом, що надходить у наші установи, за кожною заявою і скаргою стоять живі люди, а люди наші, як відомо, є найціннішим капіталом з усіх капіталів світу. Вищезгадана перша й найголовніша стаття кодексу моралі, шановний товаришу Заїка, гласить: надійшла до тебе заява, чи лист, чи скарга — не клади її в довгий ящик, негайно розглянь, розберись, порадь, виріши питання принципіально, добийся, щоб твоє рішення було не «фільчиною грамотою», а дійовим документом, за яким слідує конкретні діла і висновки.

На жаль, не всі працівники «внемлють властному гласу» цієї статті. Є ще в нас товариші, які тяжко грішать на формальне, бюрократичне ставлення до розгляду листів та скарг трудящих.

Факт. Колгоспники артiлі «Батьківщина», Кельменецького району, Чернівецької області, поскаржи-

лись «Перцю» на те, що завідувач районного шляхового відділу Дмитрієнко любить поласувати колгоспним добром. Одного разу Дмитрієнко приїхав у колгосп і з ходу, з льоту, мов шуліка, накинувся на птахоферму. Відрекомендувавши себе тут «старшим інспектором по карантину над курми», самозванець — курячий інспектор зловив 4 курки, взяв півкопи яєць і поїхав додому.

Редакція надіслала листа начальникові обласного шляхового відділу т. Кулакову. Редакція була впевнена, що т. Кулаков відіб'є у Дмитрієнка охоту до бульйону з артільних курей, але її надіям не судилось збутися. Тов. Кулаков, виявляється, більше піклується про тонкі смаки свого підлеглого куролапа, ніж про цілість громадського добра. Щоб вигородити Дмитрієнка, т. Кулаков все звалив на... їздового, що возив Дмитрієнка. Он хто, бачите, зловмисник. Тов. Кулаков так і написав у відповідь на лист колгоспників:

«Зав. Кельменецким РДО тов. Дмитриенко лично не брал на птицеферме колхоза «Родина» ни курей, ни яиц: вина его состоит в том, что он присутствовал при этом случае, не пресек действий ездового Мельника Е. А., который действительно взял 4 курицы и 30 шт. яиц».

І далі:

«Поскольку тов. Дмитриенко фактически не принимал участия в отобрании у сторожа птицефермы кур и яиц, — дело в отношении его ограничилось соответствующим внушением со стороны вышестоящих организаций».

І всьому кінець. І ділу вінець! І відповідь написана, і репутація ціла, і Дмитрієнко ситий!

Ще факт. Комуніст т. Очеретяний був під час жнив у Корсунь-Шевченківському й побачив, що при перевезенні хліба на заготпункт втрачається велика кількість зерна. «Втраченим хлібом, — писав т. Очеретяний, — можна прогодувати цілу дивізію солдатів. Вся дорога до заготпункту встелена добірним зерном і його поїдають горобці». Редакція відіслала листа у Корсунь-Шевченківський райвиконком для вжиття відповідних заходів. Замість того, щоб подякувати людині за критичне товариське зауваження, замість того, щоб припинити марнотратство народного добра, голова райвиконкому т. Скрипник і секретар т. Стрілець сотворили й прислали в «Перець» (копію — т. Очеретяному) таку писульку:

«Відносно того, що розсипаним по дорозі зерном гр-н Очеретяний може прокормити цілу дивізію солдатів, можемо сказати, що справа дуже сумнівна тому, що... зерна нема на дорозі, очевидно визбирали оті самі горобці».

Очевидно, доморослі корсунь-шевченківські дотепники думали, що вони приголомшать своєю відповіддю усіх і вся і створять собі славу першорозрядних гумористів.

Не знаю, що в них вийде з претензією на першорозрядних гумористів, а от на першорозрядних бюрократів претендувати вони можуть по праву.

А ще більше прав потрапити в цю категорію за вами, шановний товаришу Заїка. За вами пальма першості! Куди там тт. Скрипникові, Стрільцеві чи Кулакову. Хай підростуть!

Ось уже довгий час стукається до вас тракторист Іван Субота і чує одну і ту ж відповідь:

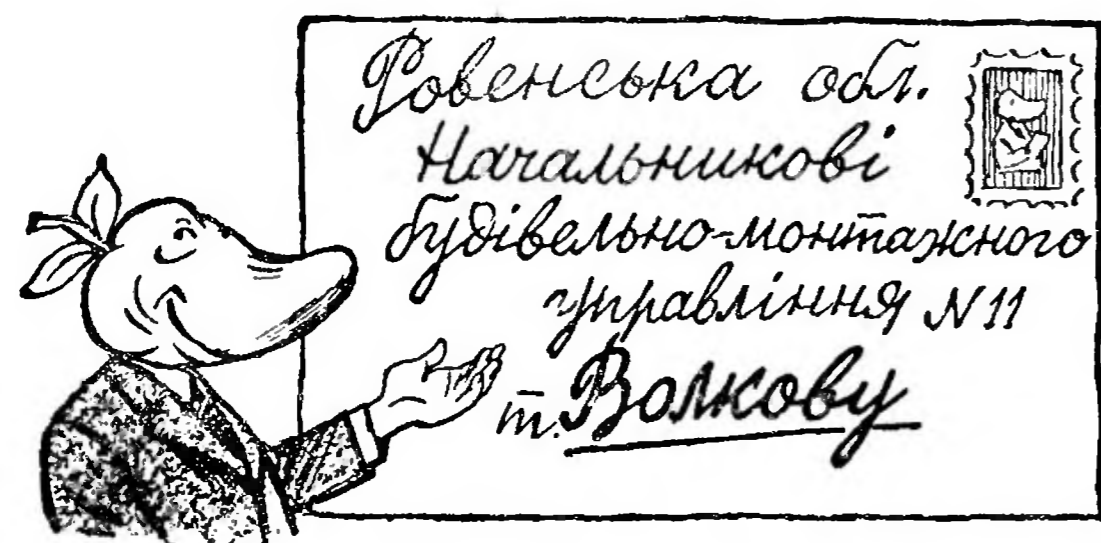
— Відчепись, нічого не вийде!

Субота внаслідок нещасного випадку втратив руку. Субота має право на пенсію, але пенсії він досі не одержує. Ви категорично відмовляєтесь засвідчити своїм підписом і печаткою МТС, що тракторист І. Субота став інвалідом на трудовому посту. Вам наказували видати такого документа, вас умовляли, вам писали з обласного управління сільського господарства, вас закидали категоричними розпорядженнями з міністерства, а ви й вусом не ведете. Стоїте на своєму:

— Відчепись, нічого не вийде!

Ні, вийде! Чуєте, Заїка? За тракториста Суботу наш радянський закон!

Отже, вийде!

Не дуже шановний Тимофію Дмитровичу!

Повірте, що я далекий від усіляких забобонів. Я від душі сміюся, коли бачу людину, яка блідне і втрачає спокій, коли їй чорна кішка перебіжить дорогу, яка вірить у «планиди», «чортові дюжини», в можливість народитися «в сорочці» й тому подібні чудеса.

Але коли я думаю про вас, коли проглядаю сторінки вашої господарсько-керівної біографії, то кожного разу ловлю себе на тому, що починаю вірити в існування чудес. Мені починає здаватися, наприклад, що ви, Тимофію Дмитровичу, народилися в сорочці і, завдяки цій щасливій обставині, ідете своєю життєвою стежею легко, з підскоком, без найменших аварій і потрясінь навіть за таких обставин, навіть на таких поворотах, де кожний смертний неминуче розбив би лоба.

А вам везе. Везе, як нікому.

Лише в минулому році кероване вами БМУ № 11, не виконавши виробничого плану, завдало державі величезних збитків. Ясніше: за один рік ви розтринькали 2 мільйони 295 тисяч карбованців державних грошей.

Як це трапилось і чому це трапилось? Трапилось це тому, що:

1. На будівництві процвітали антимеханізаторські настрої. Прекрасні, високопродуктивні механізми простоювали, а всі роботи проводились методами епохи «царя Панька, коли ще була земля тонка».

2. Ви по-варварськи ігнорували фінансову дисципліну. Держава відлускала вам кошти на будівництво, держава наказувала вам бути ощадливим скрізь і в усьому, не витратити марно жодної копійки, а ви, пробачте за різкість, залазили в касу з руками-ногами і кидали на вітер величезні суми державних грошей.

3. Бракоробство, низька трудова дисципліна, анархія були хронічною хворобою БМУ № 11.

2.295.000 карбованців — це не крапля в морі. Це щонайменше 2 школи-десятирічки з обладнаними кабінетами й лабораторіями! Це, як хочете знати, ціла вулиця хороших двокімнатних житлових будинків!

Що робити з людиною, яка завдала такої шкоди державі? Її треба негайно зняти з керівного поста й посадити на лаву підсудних. Це—щонайменше! Але вам повезло. З вас, як кажуть, не впала жодна волосина. Все скінчилось тим, що ліберали з тресту «Цукробуд» визнали вашу роботу незадовільною (строго провчили!) і... доручили вам будівництво Мізоцького цукрозаводу.

Ви й у Мізочі всиггли наробити збитків. Ви й у Мізочі провалюєте будівництво. Ви й тут створили обстановку, яка скобує творчі сили колективу будівельників і живить лише всіляких пройдевітів і любителів легкої наживи.

Добрався, нарешті, до вас Мізоцький райком партії. Деякі члени бюро категорично сказали:

— Виключити Волкова з партії.

— Віддати Волкова під суд!

Але вам знову пощастило вийти сухим із води. Вам навіть догани не записали, вам навіть не зауважили. Комуністи написали про вашу бурхливу «діяльність» у промисловий відділ Ровенського обкому партії, думали, що там знайдеться на вас управа. Даремні сподівання! В обкомі на вас навіть пальцем не покивали.

Везе вам, Тимофію Дмитровичу! Везе, як у добрій казці!

Ідете ви своєю життєвою стежею легко, з підскоком, без найменших аварій і потрясінь навіть за таких обставин, навіть на таких поворотах, де кожний смертний неминуче розбив би собі лоба.

Ну, як тут не повіриш, що ви народилися в сорочці? Скажіть, як?

Якщо ви хоч раз були на виставі «Наталка-Полтавка», то напевно запам'ятали слова Возного, звернуті до Виборного: «Мню, ежелі би здесь зібралось много народу і зненацька ангел з неба з огненною різкою злетів і воскликнув: «Брехуни й обманщики!.. ховайтесь, а то я поражу вас!..» — Єй-ей, всі присіли б до землі совісті ради!..». Пам'ятаєте, як після цих слів обидва герої — і Возний, і Виборний — присідають, звівши до неба злякані очі.

Ми глибоко впевнені, що не менш комічна сцена відбулася б у Луцькій міськраді, коли б до слуху вашого зненацька долинув глас (не янгола, зрозуміло, а авторитетної земної особи, янгелом вас не проб'єш): «Бюрократи й волокитники, маринувальники заяв і скарг трудящих! Ховайтесь, а то я притягну вас до відповідальності!..». — Єй-ей, ви перший шугнули б під стіл, а слідом за вами гепнулися б на підлогу ваші заступники Нагорний та

Удовицький. Звичайно, не совісті ради, а ради спасіння своєї підмоченої репутації.

Ще б пак! Ви, шановний товаришу Король, а надто заступники ваші Нагорний та Удовицький давно вже здобули недобру славу керівників, що втратили будь-які зв'язки з виборцями, забули про свій обов'язок чуїно і швидко реагувати на заяви і скарги трудящих, перетворилися на бездушних чинуш і бюрократів.

Коли писався цей лист, добрі люди, знайомі з «порядками» в Луцькій міськраді, від усієї душі радили: «Не трать, Перче, даремно чорнила і паперу. Не читатиме Король того листа. Він одразу накладе резолюцію: «Нагорному. Король». Нагорний в свою чергу напише: «Удовицькому. Нагорний». А Удовицький у свою чергу теж накладе резолюцію: «На засідання виконкому. Удовицький». Потім лист або зовсім зникне, або лежатиме собі спокійно в архіві міської Ради. Така гірка доля, як виявляється, спіткала вже не одну скаргу, не одну заяву, не один лист.

А проте я пишу. Мовчати, не писати — не можу, не маю морального права. Впевнений, що знайдуться у Луцьку організації і товариші, які прочитають цей одвертий лист, а прочитавши, довідаються:

що за рік в канцелярію міськради надійшла 1401 скарга та заява;

що ні ви, шановний товаришу Король, ні ваші заступники ні разу не утруднили своїх відповідальних голів таким простим питанням: «А як поставлено контроль над просуванням цих заяв і скарг, що роблять відділи міськради, щоб швидше задовольнити законні просьби й вимоги жителів міста?..»;

що в начальника житлоуправління Єськова протягом трьох місяців лежало 130 заяв і скарг трудящих, на які ніхто не відповідав і яких ніхто не читав;

що багатьом скаржникам (наприклад, Федорцеву, демобілізованому офіцерові Меденцеву) довелося цілий рік оббивати пороги міськради, щоб одержати ясну відповідь на свої листи, але даремно. Скаржники просили, вимагали, писали й ще раз писали, а ви й ваші заступники мовчали, як риба;

що обласна газета «Радянська Волинь» писала вже про обурливе, бюрократичне ставлення керівних працівників міськради до листів виборців, але спритний Удовицький відписався за принципом тієї баби, яка клялася: «Йй-бо, горшка не брала, а як і брала, то без каші, а як і з кашею, то який же то горщик, як воно горнятко, і каша в тому горняті не смачна, бо я в неї плюнула, а ви на мене, а я ж хороша».

А довідавшись, зроблять відповідні висновки. У кращому ж для вас і для ваших заступників випадку, міцно нагадають вам, хто підніс вас на високий державний пост, чиї ви слуги й які обов'язки в зв'язку з цим стоять перед вами.

Правду люди кажуть: гора з горою не сходиться, а людина з людиною завжди зійдеться. От і ми з вами зійшлися. Зійшлися, щоб привітати вас особисто й передати низький уклін від імені ваших найближчих поплічників по комбінату — Чеповецького й Міквімана. Ах, які це обожателі ваші! Вони готові на край світу з вами. Готові в огонь і в воду!

— Не мислю собі життя без дорогого Василя Дмитровича, — знявши очі д'горі, каже бухгалтер Чеповецький. — Яка це божественна людина, яке золоте серце! Потрібні тобі гроші, — ідеш прямо до нього. І навіть не просиш, навіть не натякаєш. Ні, лише кинеш на нього привітний, злегка благальний погляд, а Василь Дмитрович уже відчуває, чого ти хочеш. Ну, наче він у твоїй душі сидів і твої бажання вивчав.

— Грошей хочеш, товаришу Чеповецький? По очах бачу, що хочеш. Ну, кажи, не соромся!

А потім неодмінно закінчить: — Іди, завтра щось придумаю.

І придумає. Неодмінно придумає.

Устами Чеповецького глаголить істина. Так недавно, наприклад, ви придумали наказ, а в тому наказі видумали, що Чеповецький не бухгалтер контори, а робітник цеху іграшок, і не звичайний робітник, а робітник-раціоналізатор, іграшковий новатор. В параграфі третьому наказу так і сказано:

«За внесення рац. предложения рабочему игрушечного цеха тов. Чеповецькому о замене глянцевої бумаги для обложек веєров обоями, що дає економічний ефект в сумме 6000 рублів, видати тов. Чеповецькому премію в сумме 410 рублів».

Далі в тому ж параграфі:

«За внесення рацпредложения рабочему игрушечного цеха тов. Чеповецькому об использовании дранки для палочек для веєров, что облегчает процесс изготовления палочек, видати тов. Чеповецькому премію в сумме 100 рублів».

Далі в параграфі... Але далі перейдемо краще до Міквімана. Цей теж не може згадувати про вас без сліз, без захоплення. Та й як йому не захоплюватись, коли він теж недавно відхопив з вашої щедрої руки премію в сумі 915 карбованців за ряд «рацпредложений». Хоч розуміється він в раціоналізації, як цап на зорях!

Кажуть, що в системі промкооперації важче не одержати премію, ніж одержати її. Це, розуміється, перебільшення, але велика доля правди тут є. Щедро преміюються і самопреміюються у цій системі, насамперед, адміністративно-конторські працівники. Є в Києві артіль «Архітектор». Що вона буде, які споруди проектує, — невідомо. Але відомо, що в артілі є голова, є заступник, є бухгалтер і т. д. і т. п. Є і преміальний фонд. От зібрались одного

разу керівники артілі й почали вирішувати проблему: як перекачати кошти з преміального фонду у свої власні гаманці. Просто самопреміюватись — бо-язко. Хтось колись може докопатись. Можуть бути неприємності. Думали, думали (як бачите — вони обережніші за вас) і вирішили подати до нарсуду 4-ої дільниці Молотовського району позов про безспірне стягнення 25 тисяч карбованців преміальних. З кого? З артілі «Архітектор». Кому? Керівникам артілі «Архітектор», в тому числі голові Глуценку — 935 крб. 74 коп.

А тепер уявіть картинку в суді.

— Хто позивач? — запитує суддя.

— Ми! — дружно відповідають Глуценко, його заступник і бухгалтер.

— Хто відповідач? — запитує суддя.

— Ми! — ще дружніше відповідають Глуценко, його заступник і бухгалтер.

Ця анекдотична історія ще не закінчилася. Присоромлені судом керівники артілі «Архітектор» забрали позов і пішли думати, як же все-таки преміювались.

Ми не проти премій, а за премії. Але ми категорично проти того, щоб премії прилипали до рук чеповецьких, міквіманів і їм подібних. Ми проти викривлень преміальної системи в системі промкооперації зокрема і в усіх системах взагалі.

Ми рішуче проти всіх тих, кому нічого не коштує безсоромно залізти в державну касу й хапнути там або проявити свою щедрість за рахунок громади. Про що й заявляємо на повний голос і вам, і всім до вас подібним, і вашому начальству.

Директорові Мелітопольського
заводу імені 30-річчя ВЛКСМ
тов. Бурбі А.А.

Дорогий наш Андрію Андрійовичу!

Уявіть собі на хвилинку таку картинку. Одного пречудового дня задумали ви пошити собі нову шубу. Хорошу таку, солідну таку, теплу таку шубу. Ідете ви в майстерню «Індпошив», вибираєте матеріал, фасон і платите гроші. З вас знімають мірку і обіцяють, що шуба буде перша в Мелітополі, одне слово, буде о-го-го шуба!

І от обнова готова. Одного пречудового дня вам присилають на квартиру вашу шубу. Ви тільки глянули на неї і вас одразу кинуло в жар. Шуба виявилась явно некомплектною. Шуба була без коміра, без лівого рукава, без правої кишені, без петельок і без гудзиків.

— Що за жарти? — наступаєте ви на посланця «Індпошиву». — Де комір, де лівий рукав, де права кишеня, де петельки, де гудзики?

Але посланець «Індпошиву» спокійно відповідає:

— Перераховані вами деталі, а саме:

1. Комір,
2. Лівий рукав,

3. Права кишеня,
4. Петельки,
5. Гудзики

в комплект шуби не входять. Беріть, що пошили, й носіть на здоров'я.

Що б ви зробили в такому випадку? Даю голову під сокиру — ви схопили б ту некомплектну шубу під пахву, побігли б в «Індпошив», кинули б її під ноги самому завідувачеві та з пісочком його:

«Хто вас учив так працювати? Повертайте, бракороби, гроші або шубу дошивайте!»

Повірте, шановний Андрію Андрійовичу, — точнісінько таке ж бажання бентежить душі багатьом замовцям, яким ваш завод уже довгий час постачає некомплектні нафтодвигуни. Але двигун — не шуба. Його не схопиш під пахву (хоч він і некомплектний), не побіжиш в Мелітополь, не кинеш вам під ноги. Замовцям залишається одне: писати, скаржитись, благати. «Поверніть гроші або доробіть двигуна» — пишуть вам із Харківщини. «Хто вас учив так двигуни робити?» — скаржаться із Сумщини. «Майте совість, товариші, виручайте! — благають керівники Верхньотеплівської інкубаторної станції. — Нам ось-ось треба станцію запускати, курчат виводити, а присланий вами нафтодвигун не запускається, бо він без нафтобака, без бака для води, без вихлопної труби, без лампи для нагріву кулі і т. д., і т. ін.»

Але хіба вас проймеш добрим словом. Ви навіть не читаете цих законних скарг і просьб. Ви віддаєте їх начальникові відділу технічного контролю Граціанському, а той спокійно відписується. Одну з таких відписок, з вашого дозволу, цитую дослівно:

«Директору В.-Тепловской инкубаторной станции.

На Ваш № 318 от 17 декабря 1949 года сообщаем: перечисленные Вами принадлежности к нефтедвигателю:

1. Бак для воды,
2. Бак для нефти,
3. Выхлопная труба,
4. Лампа для подогрева шара,
5. Шланг для подводки воды от бака к водяному насосу,

6. Водоотводная труба
в комплект поставки не входят.

Руководствуйтесь упаковочным листом.

Начальник ОТК Грацианский».

Просто й геніально! Не падайте, мовляв, духом, товариші замовці. Не хоче двигатись некомплектний нафтодвигун — керуйтеся упаковочним листом. До чого ж мудра людина ваш Граціанський. З ним можна просто чудеса творити. З ним можна, замість двигуна, випускати одну лише станину з металічним одоробалом, відправляти замовцеві (гроші ж наперед платять) і все в порядку. «Керуйтеся упаковочним листом і будьте здорові».

Погана, ой погана слава котиться кругом про ці двигуни. І про вас, дорогий Андрію Андрійовичу. І про ваш завод. Котиться, аж двигтять!

Про що вважаю своїм обов'язком сповістити вас. Бажаю успіху і доброї слави!

Здоровенькі були, Ароне Зеликовичу!

Гірко докоряю собі, що так пізно познайомився з вами. Повірте, були такі хвилини, що мені хотілося нам'яти собі чуба. Не помітити Арона Зеликовича! Не помітити такого рідкісного комбінатора, такого казнокрада! Ай-я-я-яй!

А треба ж було познайомитися з вами ще тоді, коли ви, дорвавшись до крісла керуючого, почали виганяти з апарату міжобласної контори всіх чесних кваліфікованих працівників і саджати на їхні місця всіляких пройдисвітів, невігласів, людців з липкими руками й нечистою совістю, сватів, кумів, зятів. Пригадайте. На посаду начальника відділу збуту ви, Ароне Зеликовичу, призначили свою дорогу й любиму дружиноньку Кумм Г. І. На пост директора фірмового магазину ви посадили викликаного вами з Башкирії Едельмана — старого друга й поплічника, стріляного торбохвата й комбінатора. Посаду інженера обійняв ваш родич Герчик, який ледве по складах читає і розуміється на електротехніці приблизно так, як баран в аптеці. На посаду головного бухгалтера міжобласної контори ви посадили свого

родича Каценеленбогена, на посаду завбази — родича ваших родичів Креслю, на посаду старшого бухгалтера — Лисянського, на посаду комірника — Гуза й так далі, й так далі.

Укомплектувавши таким чином апарат контори, ви полегшено зітхнули й сказали:

— Тепер можна діяти. Родичі не видадуть — органи контролю не підкопаються.

Дорога і любима дружинонька ваша, як начальник відділу збуту, розгорнула шалену діяльність по збуту спекулянтам електроламп та інших товарів. До вашої кишені попливли десятки тисяч карбованців грошей. Ви купили собі розкішний особняк з великим фруктовим садом, придбали стильні меблі. Ви почали сипати грошима наліво й направо. Бенкети в особняку, пікніки на лоні природи, п'яні оргії в ресторанах. Братія ваша теж не зівала. (Не зивай, Хомко, на те ярмарок!) Герчик краде державний бензин і спекулює ним. Головний бухгалтер Каценеленбоген посилає вантажні автомашини для виконання «лівих» замовлень і теж добре гріє руки на цих антидержавних операціях. Одне слово, краде і комбінує кожен, як може. Та й про вас братія не забуває. Перше-ліпше ваше бажання виконується, як по щучому велінню.

Натякнули ви якось Каценеленбогену, що любите вкладати на ніч свої бренті телеса в пуховики. Головбух негайно посилає вантажну машину на пухо-перову фабрику, там її експлуатують кілька днів (бензин — коштом держави, оплата шофера — коштом держави) — і будьте ласкаві, Ароне Зеликовичу! Одержуйте 15 кілограмів пуху найвищого гатунку, робіть собі пуховики, ні пуху вам, ні пера!

Натякнули ви, що вашій дорогій дружиноньці Кумм, після «трудів праведних», хочеться поніжитись парочку місяців на курорті,— і в одну мить все було влаштовано. І все — коштом держави!

Натякнули ви, що маєте бажання бучно й помпезно відзначити день свого народження, — і братія, як з копита: Герчик бігає з підписним листом і збирає серед працівників контори гроші; Кресля галопом мчить у ювелірний магазин і купує золотий годинник-хронометр; Едельман гасає по кондитерських магазинах і скуповує найбільші торти; Герчик — на машину і в комісійний магазин по антикварні речі.

Натякнули ви, що ваші бренні телеса люблять пересуватись на легковому авто. Братія краде в держави гроші — і будьте люб'язні, Ароне Зеликовичу! Одержуйте лімузина й катайтесь на здоров'ячко.

Ще раз гірко докоряю собі за те, що так пізно познайомився з вами. Повірте, не заспокоюсь доти, доки товариші з Львівської прокуратури не пересунуть вашого бреного тіла з пуховиків і м'яких подушок персонального лімузина на таку тверду меблю, як лава підсудних. Лише тоді заспокоїться моя душа і відляже від серця.

Секретареві Миколаївського
облвиконкому т. Сазонову, працівникам
Миколаївського обкому КП України
т.т. Астраханцеву, Трошину і всім
іншим миколаївським і не
миколаївським любителям прикра-
шати свій побут за рахунок
держави.

Дорогі й вельмиповажні товариші!

Кожного разу, коли я згадую про вас, мені хочеться встати, набрати повні груди повітря і на весь голос гукнути:

— Гей, скромність — дорогоцінна якість душі людської, де ти забарилася? Чому цураєшся, чому не навідуєшся до товаришів Сазонова, Астраханцева, Трошина й до всіх інших миколаївських і не миколаївських любителів прикрашати свій побут коштом держави? Не обходь їх, заглядай до них, прикрасо людська, хоч зрідка, хоч весною, коли в комунальному господарстві починається ремонтна гарячка й коли серця вищезгаданих любителів сповнюються особливо гарячою любов'ю до розписаних, розмальованих вздовж і впоперек стін і стель своїх квартир, до дзеркально-блискучих паркетів, високо-

художніх ліпок і трафаретів. Скільки зберегла б ти державних грошей, о, скромність, якби зуміла вгамувати їхні серця!

Адже правда, товариші? От візьмімо, хай вам легенько гикнеться, хоч би вас, вельмиповажний товаришу Сазонов. Кожного року, як тільки чарівниця-весна переступає поріг Миколаївської області, ви вже не можете спокійно переступати порога своєї комфортабельної квартири. У сяйві яскравих променів весняного сонця вона здається вам зовсім не комфортабельною, не привабливою, занадто рядовою. Здається, що й фарби вже вицвіли, й позолота злиняла, й підлога не віддзеркалює хатніх предметів.

— Ні, не пристало жити в такій квартирі такому високопоставленому працівникові, як я,— мислите ви,— й, наче відгадавши ваші думи, на кону появляється завідуючий облкомунгоспом т. Гладков.

— Накажете освіжити квартиру?

Ви наказуєте, а Гладков радий старатися. За чотири минулі роки він «освіжав» ваш дім три рази. Освіжав щедро, фундаментально і капітально.

Я не проти того, щоб ви жили у фешенебельних світлицях. Можете ремонтувати, можете «освіжати» скільки завгодно. Під горіх і золото! Під що вам заманеться! Тільки за свої грошики, товаришу Сазонов. Але своїм грошикам ви ціну знаєте. Кожна своя копійка у вас на строгому обліку. Ви не такий, щоб улаштувати собі красивий побут власним коштом. От державним — це інша справа. Тут ви вже не проспите карася в ющі, тут ви вже, як гой Гриць з старої казки:

— А де моя велика ложка?

Триразовий ремонт вашої квартири коштував

державі 38.400 карбованців, та вам здалося, що ви навіть були надмірно скромним. Подумаєш, 38.400 крб.! Краплина в морі!

А тепер дозвольте, товаришу Сазонов, перейти до товаришів Астраханцева і Трошина, а то ще образяться. Адресував, скажуть, листа і нам, а про нас нічого не сказав. Скажу вам, дорогі товариші, ось що. Переплюнули вас деякі ваші земляки. Правда, ви теж три роки підряд «освіжали» свої квартири, але «освіжили» всього-навсього на 36.400 карбованців. Не так уже й густо, правда? Он товариш Гордеев, ваш земляк, так той один вгатив у своє гніздечко 62.800 карбованців. І не червоніє, і совість не заїдає!

О, скромність, чудесна, золота риса наших людей! Завітай до всіх згаданих і не згаданих у цьому листі, врятуй їх від ремонтманії, яка так дорого коштує державі.

Поки що начальникові
відділу робітничого
постачання тресту
„Южтяжстрой“
П. Юзовицькому
місто Харків

Коли прочитаєте мого листа,— не лютуйте, голубчику, не розпалюйтесь і не посилайте сто чортів на мою голову. І не тратьте, прошу вас, даремно сил на розшуки того, хто дав мені ваші координати. У вас є така звичка. Краще беріть та й їдьте одразу до обласного прокурора товариша Савченка і просіться на прийом. І коли вас покличуть до прокурорського кабінету й запропонують сісти (поки що на звичайний стілець),— сідайте, мобілізуйте всі залишки колишньої своєї совісті і починайте:

«Буває, товаришу прокуроре, так. На широкому, чистому полі, серед чудесної пшениці раптом ви-ткнеться стебло осоту. Нікому на думку не спадає, що серед такої благодаті може появитись зловред-

ний бур'ян. А осотові цього тільки й треба! Він росте собі, обпивається земними соками, і не вирви його своєчасно, дай йому волю,— він зовсім знахабніє. Він почне глушити пшеницю, і йому здаватиметься, що так у природі й повинно бути, він думатиме, що цей широкий родючий лан орали, обробляли й напували вологою зовсім не для злаків, а для нього, для осоту.

Перед вами, говорячи образно, сидить осот. Так-так, товаришу прокуроре,— осот! А простіше — рвач, шкурник, хапуга. В кого я такий вдався,— не знаю, але знаю, що я ніколи не відзначався особливою порядністю і чесністю. Вже три роки я очолюю відділ робітничого постачання і три роки самопостачаюсь, рву, хапаю, що під руку потрапить. Спочатку я діяв за принципом: рвати, хапати явно, звичайно, гріх, але потихеньку можна. А потім знахабнів, мені почало здаватися, що відділ робітничого постачання — це відділ самопостачання. І я почав діяти явно. Кожного року в радгоспі тресту радгоспівськими кормами вигодовую три-чотири кабани. Одного їм, двох-трьох продаю. У цьому ж радгоспі тримаю кілька голів великої рогатої худоби, табун індиків, гусей, качок, курей. На ситих державних кормах моя худібка й птиця росте, аж гуде.

Мій дім, товаришу прокуроре, повна чаша. Все у мене є, всього я нахапав... Повинен вам признатися, що рвач я і хапуга не звичайний, принаймні, не такий, як он директор Ужгородської швейно-взуттєвої фабрики Гершкович. Гершкович за один рік потягла із фабрики 5 дорогих костюмів, 5 суконь, 2 пальт, 30 метрів різних тканин, 19 пар взуття, і коли робкори написали про це в обласну

газету, — вона ні пари з уст. Як тютя! Навіть нікого з роботи не зняла. А я не такий. Я рвач і хапуга особливого роду, я рвач і хапуга войовничий. Не мириться зо мною хто-небудь, пише на мене, викриває, — і я з ним не мирюсь. За комір і геть з радгоспу. За три роки вижив 24-х відповідальних працівників радгоспу — директорів, старших зоотехніків, агрономів».

Розкажіть, Юзовицький, прокуророві про все. Розкажіть, як ви через торговельні точки відділу робітничого постачання реалізуєте радгоспні овочі, а гроші берете собі, розкажіть, як... Одне слово, розкажіть, як на сповіді! А як побачите, що прокурор остаточно переконався, що перед ним, говорячи образно, сидить справді осот, — попросіть гарненько: хай посадить вас, на який там строк положено садити за подібні речі, і «з богом», як кажуть. Гадаю, що прокурор не відмовить вам у люб'язності.

Здоровенькі були, шановний Полікарпе Федоровичу!

Нам розповіли надзвичайну новину. Вона так вразила нас, так схвилювала нас, що ми одразу ж узялися за перо.

Подумайте тільки: нам сказали, що різні проїдисвіти, шахраї, хапуги й злодії, які раніше орудували і тепер ще подекуди орудують на Волині, прислали вам привітального листа, в якому висловлюють свої найтепліші почуття до вас, величають ангелом, ліриком, левом з серцем немовляти і т. д.

Почули ми цю новину і оніміли від здивування.

— Та де це видано де це чувано, щоб злочинці так боготворили, так ніжно любили прокурорів?!

Дай, думаю, і ми напишемо листа Полікарпові Федоровичу та розпитаємо, за що ж це йому така шана.

А потім пригадали. Пригадали, що свого часу у Волинській облпромраді шахраї Костян, Фішман, Печений та їх поплічники розікрали й розбазарили на 385.000 крб. матеріальних цінностей.

Пригадали ми далі, що справа про злочини Ко-

стяна, Фішмана, Печеного та компанії надійшла до обласної прокуратури в липні 1947 року. Минали дні, минали ночі, минуло біля чотирьох місяців і, нарешті, обласна прокуратура своїм листом № 4607/02 ласкаво повідомила зацікавлену організацію, що справу справді одержано і вона «перебуває в процесі слідства і експертизи».

І знову минали дні, минали ночі, летіли в безвість місяці, і тільки аж 9 липня 1948 року за вашим, Полікарпе Федоровичу, власноручним підписом з обласної прокуратури випурхнув папірець № 3566/2, в якому було сказано:

«Повідомляю, що по надісланих матеріалах на колишніх працівників Волинської облпромради Костяна, Фішмана, Печеного та інших про зловживання по «Облпромкооппостачу» провадиться розслідування і призначена судово-бухгалтерська експертиза».

Та, очевидно, набридло вже їм злочинцям дивитись, як ви місяцями мучитесь, «розплутуючи» клубок їхніх очевидних зловживань, і вони, щоб полегшити вашу важку роботу, знялись і полетіли «в невідомому напрямку».

Усе закінчилось благополучно. Вам приємно і хапугам весело. Плачуть лише державні гроші.

Як же після цього не величати вас левом з серцем немовляти чи там ангелом? Та камінь і той зронив би розчулену сльозу, не те, що хапуги. Адже вони почувують себе на Волині, як у бога за пазухою. Крадь, тягни, хапай, а коли вже попався, — бери курс з області і рознось по світу хвалу про обласну прокуратуру і особисто про вас, Полікарпе Федоровичу.

Так, прекрасної ви душі чоловік! А ще кажуть, такий же добряга ваш підлеглий — камінь-каширський районний прокурор т. Волянський.

Якось у Камінь-Каширському на посаду голови артїлі «Лісхім» проліз пройдисвіт Гарячковський і розтратив понад 33 тисячі карбованців. Розтратника вигнали з роботи. Довго він вештався по місту та пиячив, а прокурор Волянський все сидів та терзався: «Судити чи не судити? А може, в Гарячковського душа широка, і він без злого наміру потяг 33 тисячі. А може, він круглий сирота, то хто ж йому буде передачі носити». А Гарячковський, будучи круглим шахраєм, погуляв ще трохи, помахав Волянському ручкою і чкурнув «у невідомому напрямку».

Після цього Волянський написав дуже мудрого папірця:

«Справу припинено з огляду на те, що Гарячковський втік і тепер розшукується. Як тільки Гарячковського розшукаємо — справу закінчимо».

Кланяйтесь йому від нас!

А ще привітайте, Полікарпе Федоровичу, і прокурора Головнянського району т. Полтавця. У нього теж, кажуть, серце, як віск, і за це його казнокради готові на руках носити. От вам приклад. Кілька разів сигналізували Полтавцю, що на Головнянській автобазі облспоживспілки орудує якийсь Ярмолук із цілою зграєю злодіїв, а Полтавець тяжку думу думав: «Притягати злодіїв до відповідальності, чи не варто?». Розтративши сотні тисяч карбованців, злочинці хором проспівали т. Полтавцю «Прости, прощай!» і накивали п'ятами.

Он воно які діла, Полікарпе Федоровичу!

Секретареві Осипенківського райкому партії т. Соломаха й голові виконкому Осипенківської райради депутатів трудящих т. Нашиванову.

Здоровенькі були, товаришу Соломаха й товаришу Нашиванов!

У перших рядках нашого дружнього й широкого листа сміємо щиро й на весь голос запевнити вас, що ми не проти ділових нарад і толкових засідань. Ми проти засідательщини, проти безтолкової трати дорогоцінного часу, проти, вибачте за різкість, непотрібного протирання штанів і стільців.

Ми вже бачимо на ваших обличчях вираз здивовання. Чому це, мовляв, Перець на цю тему завів з нами розмову, при чому тут Осипенківський район? Тож спішимо внести ясність. Довідались ми, що у вас, в Осипенківському районі на Запоріжжі, дуже полюбили всілякі засідання. Так полюбили, що життя собі без них не уявляють. Засідають у райцентрі, засідають у селах, засідають до сьомого поту, засідають денно і нічно. Кажуть, що навіть Азовське море, на берегах якого перебуває ввірений вам район, старається менше шуміти й хвилю-

ватись, щоб не заважати успішному проведенню цих безперервних засідань.

Море, звичайно, може не хвилюватись. Але не може не хвилюватись районний актив, дорогі товариші! Його вже буквально заїздила засідательщина. Ми з олівцем у руках підраховували, що голови сільрад і колгоспів вашого району майже три чверті свого робочого часу проводять на різних нарадах і засіданнях. Заперечуєте? Тоді, будь ласка, познайомтесь з розпорядком кількох днів, ну, хоча б, голови колгоспу «Авангард» т. Адаменка.

От вам «повістки» й «телефонограми», що їх одержав лише на початку лютого товариш Адаменко:

*«ГОЛОВІ КОЛГОСПУ «АВАНГАРД»
т. АДАМЕНКУ.»*

Взавтра, тобто 1.ІІ — 49 р. на 11 годин дня з'явитись на засідання виконкому райради по затвердженню різних звітів. На засідання повинні прийти голова к-пу, бухгалтер і голова ревкомісії».

*«ГОЛОВІ КОЛГОСПУ «АВАНГАРД»
т. АДАМЕНКУ.»*

2.ІІ — 49 року в 11 г. дня при райкомі партії скликається районна нарада по питанню підготовки до весняної сівби. На нараду зобов'язані з'явитись своєчасно голова к-пу й уч. агротехнік МТС».

«ГОЛОВІ К-ПУ «АВАНГАРД» т. АДАМЕНКУ.»

Завтра, тобто 3.ІІ — 49 р. в 8 годин вечора відбудеться засідання сільської Ради, на засідання повинні прийти голова к-пу, депутати, бригадири польових бригад...»

«ГОЛОВІ К-ПУ «АВАНГАРД» т. АДАМЕНКУ.

Завтра, 4.ІІ — 49 р., о 9 годині ранку з'явиться на засідання виконкому райради...»

*«ГОЛОВІ К-ПУ «АВАНГАРД»
АНДРІЮ ІВ. АДАМЕНКУ.*

5 лютого 1949 р. в 10 год. ранку прибути в приміщення сільклуба на конференцію уповноважених пайщиків сільпо...»

*«ГОЛОВІ КОЛГОСПУ «АВАНГАРД»
т. АДАМЕНКУ.*

Завтра, 6.ІІ — 49 р. в 10 год. ранку в приміщенні сільради відбудеться засідання, на яке Ви зобов'язані прибути і забезпечити явку бригадирів польових бригад і ланкових вашого к-пу...»

*«ГОЛОВІ КОЛГОСПУ «АВАНГАРД»
т. АДАМЕНКУ.*

7 лютого 1949 р. в 12 год. дня в Осипенко в приміщенні будинку культури відбудеться широка фінансова нарада, на яку зобов'язані з'явитись голова к-пу, бухгалтер, члени фінансової комісії...»

Бувають дні, — нам це відомо достеменно, — коли головам колгоспів вашого району доводиться бувати не на одному, а на декількох засіданнях. І виходить, як у Маяковського:

*«В день
Заседаний на двадцать
Надо поспеть нам.
Поневоле приходится разорваться!
До пояса здесь,
А остальное
Там».*

А доба — не гума, її не розтягнеш, вона має, на жаль, всього 24 години і ні секунди більше.

Скажіть на милість: коли товаришеві Адаменку (та й не лише йому) керувати господарством, вчитись, читати, думати?

Ні, засідательщина не прикрашає керівника, шановний товаришу Соломаха й не менш шановний товаришу Нашиванов!

Засідательщина — камінь, що тягне вниз, гальмо, що сковує сили людей.

Здоровенькі були, Сергію Степановичу!
Вітаю, поздоровляю, тисну руку, бажаю щастя,
здоров'я і т. д., і т. п.

А тепер дозвольте, Сергію Степановичу, перейти
до діла. Ви, очевидно, чули оту народну жартівливу
пісеньку, де

«І вчора горох, і сьогодні горох,

Прийди, прийди, серденько, поговоримо вдвох».

Пригадується мені ця пісенька майже кожного
дня, коли я переглядаю чергову редакційну пошту.
Мої читачі, а ваші кіноглядачі гірко скаржаться на
погану роботу кінопересувки в деяких районах і об-
ластях республіки.

Скаржаться, Сергію Степановичу, з Закарпат-
ської області.

Скаржаться з Ровенської області.

Скаржаться з Дрогобицької області.

Скаржаться з Житомирської області.

Скаржаться з Київської і Чернігівської областей.
Колгоспники артiлі ім. Жданова, Воловецького
округу, що на Закарпатті, пишуть:

«За весь минулий рік нам не пощастило побачи-
ти до кінця ні одного фільму. То плівка порветься,
то кіномеханік нап'ється, то движок зіпсується.

Нещодавно був у нас такий випадок. Приїхала
в село кінопересувка. До клубу прийшло більше
вісімдесяти колгоспників. Купили квитки, сіли на
місця і чекають початку кіносеансу. Прийшов кіно-
механік і каже: «Зараз ви побачите, громадяни,
кіно «Сміливі люди». Пускаю, дивіться». Пустив,
Дивимось. Раптом, як у тій гуморесці Степана
Олійника:

«Мигнуло.

Смикнуло.

Й спинилося вмить».

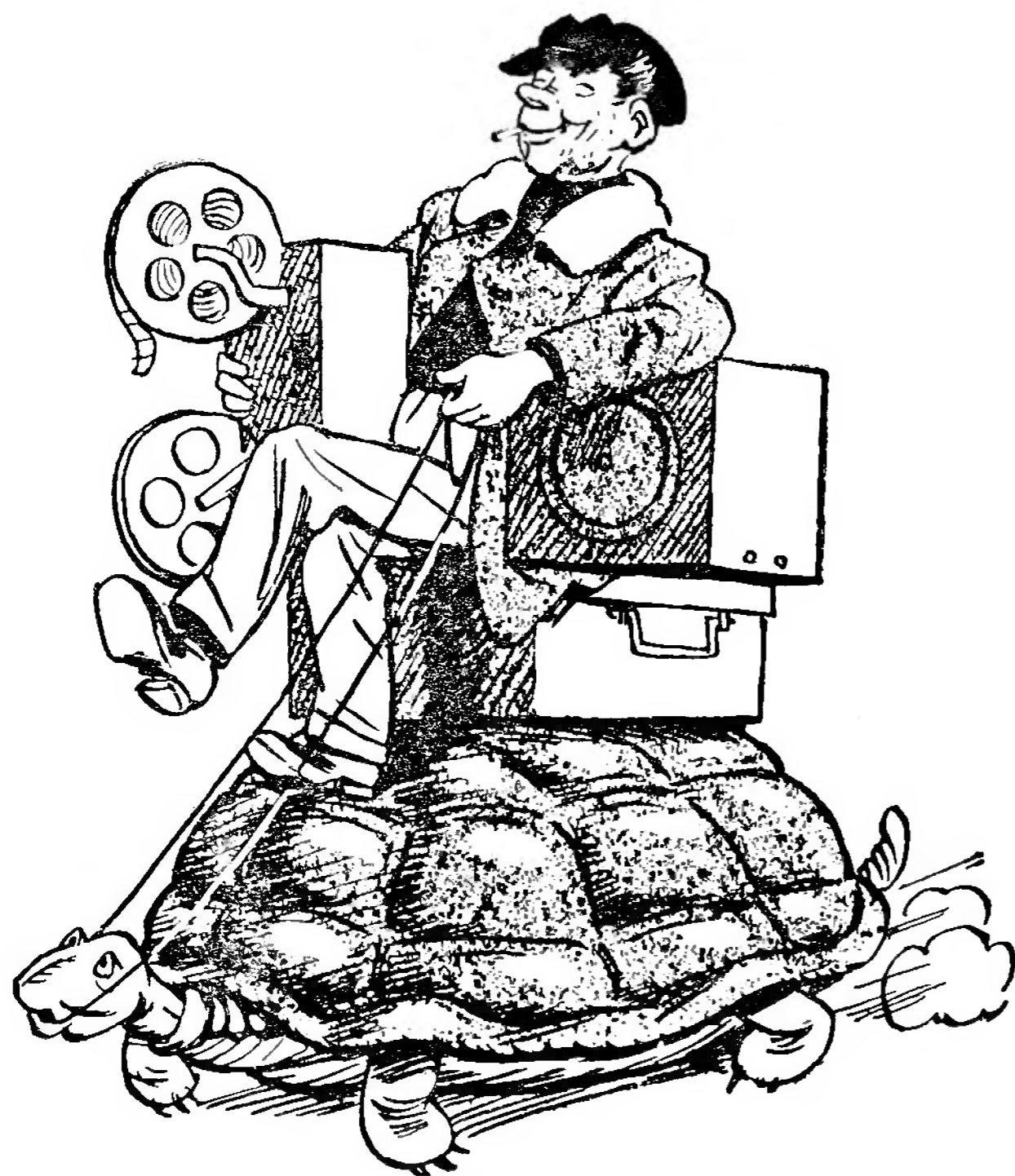
Коротше кажучи, фільм «Сміливі люди» кіноме-
ханік демонстрував три вечори підряд. Три вечори
«миготіло», «смикало» і «спинилося вмить», і на-
віть найсміливіші люди не додивилися картини до
кінця.

У селі Річиця, Ново-Шепелицького району, Ки-
ївської області, як повідомляють місцеві комсомоль-
ці, кіномеханік Пиріжок «демонстрував» кінофільм
«Остання ніч»... сім ночей підряд.

«І так,— пишуть комсомольці,— ми й не побачи-
ли, чим кінчається ця хороша картина».

А послушайте, Сергію Степановичу, що розпові-
дає у своєму листі робітник Бобровицького відділку
радгоспу Бобровицького цукрокомбінату т. Ком
Кость Олександрович:

«Приїхала до нас недавно кінопересувка. І що ж
ти думаєш, дорогий Перче? Побачили ми тільки

початок і кінець фільму. Після третьої частини щось заїло в динаміку. Почав він хрипіти. Постукав по ньому кіномеханік т. Нейко, поштовхав під боки — хрипить, не говорить. Щоб не вовтузитись з капосним динаміком, Нейко пропустив останню частину, побажав нам доброї ночі і посунув з своєю пересувкою далі».

На подібні чудеса в решеті мої читачі, а ваші кіноглядачі скаржаться не вперше. Скаржились учора, скаржаться сьогодні. Бо «І вчора горох, і сьогодні горох». Бо і вчора «заїдало», «миготіло», і сьогодні «заїдає», «миготить» і «спиняється вмить»!

Давайте ж, серденько Сергію Степановичу, поговоримо вдвох. Давайте в'яснимо з вами, як безпосереднім керівником сільської кімережі, чому ще досі не покінчено з такими обурливими явищами, з таким варварським ставленням до сільських кіноглядачів в деяких районах і областях. Давайте в'яснимо, чому це кінопересувки в Ровенській, Дрогобицькій, Закарпатській, Житомирській, Кам'янець-Подільській, скажімо, областях дуже часто простоюють, а в кращому випадку — соваються, а не пересуваються.

Давайте поговоримо і в'яснимо, чому так повільно розв'язується проблема підготовки висококваліфікованих кадрів кіномеханіків, які б стояли на рівні завдань, а не на рівні пиріжків, які б забезпечували безперебійну роботу нашої потужної сільської кімережі, які б культурно обслуговували сільського кіноглядача.

Давайте, серденько Сергію Степановичу!

Глибокошановний Петре Пименовичу!
Якщо пам'ятаєте, Кіндрат Галушка — один із головних героїв комедії Олександра Корнійчука «В степах України» — дуже сердиться, коли Салівон Часник — теж один із головних героїв цієї комедії — розпикає його за відсталі настрої, за те, що Галушка по уші закохався у «тиху квітучу жизнь» і далі свого носа не бачить.

— А яке твоє діло? — огризається Галушка. — Кожен робить цвітущу жизнь, як хоче. Слухай, Часник, твої люди їдять пампушки з салом? Їдять. І мої, хвалити бога, не відстали. Якої життя ти ще хочеш? Куди ти поспішаєш?

— Уперьод, уперьод, Галушка! — говорить Часник. — Раз до комунізму йдеш, Кіндрате, так треба йти до нього швидко і щодня.

— Мені й у соціалізмі добре, я тільки що в ньому пристроївся і він мені ще не надоїв, — одбивається від передового Часника відсталий Галушка.

Щось дуже схоже на цей конфлікт — конфлікт між передовим і відсталим — відбувається на керо-

ваному вами хлібокомбінаті, глибокошановний Петре Пименовичу.

Керований вами хлібокомбінат № 8 не належить до тих підприємств, про які кажуть: «От іде, от росте, спробуй доженити!». Ні, ні, він належить до розряду тих підприємств, про які звичайно говорять:

— Так собі, середняк.

Дійсно, хлібокомбінат № 8 — типове середнє підприємство. Він і задніх не пасе, але й уперед не дуже рветься. Хлібобулочні вироби комбінату № 8 кияни купують, але й не бігають за ними.

У минулому році комбінат виконав виробничий план майже по всіх показниках. Одне слово, цифра була цілком справна, якщо не рахувати 20 тонн бракованої продукції, затриманої працівниками державної інспекції по якості.

Вас, глибокошановний Петре Пименовичу, цілком задовольняє таке «середняцьке» становище. Не хвалять, мовляв, зате й не лають. За приклад не ставлять, зате й пальцем у вічі не тикають.

Не хочять бути на становищі середняків тільки передові робітники комбінату. Вони так і кажуть:

— Нас не влаштовує горезвісна «золота середина». Хочемо бути в передових. Хочемо йти вперед швидко і щодня!

А ви, глибокошановний Петре Пименовичу, плечима знизуєте:

— Ну, до чого ж неспокійний народ! Так і рветься, так і рветься вперед. Їдять кияни наші хлібобулочні вироби? Їдять! На якість не ремствують? Хвалити бога, не ремствують! Куди ви поспішаєте?

— Уперьод, уперьод, Петре Пименовичу! — відповідають робітники. — По всій країні шириться рух

за відмінну якість. Хочемо й ми приєднатися до цього благородного руху, хочемо випускати продукцію тільки відмінної якості, хочемо, щоб наша марка славилася на всю столицю.

А ви знову своєї: — Чого, мовляв, поспішати? Мені й в середняках ще не набридло. В новому році випускаємо продукцію теж непоганої якості, план теж виконуємо. Щоправда, буває й не без браку, але ж кияни їдять наші хлібобулочні вироби? Їдять. На якість, хвалити бога, не ремствують? Не ремствують!

Чи не здається вам, глибокошановний Петре Пименовичу, що ця ваша «середняцька» лінія — рідна сестра відсталого філософії Галушки, що вона, ця ваша лінія, тільки людей псує, привчає їх, як сказав Часник, дивитися не вперед, а вниз.

А наша мета не та. Наша мета, наш девіз — уперед! Швидко вперед і щодня!

Отже, вперед, уперед, глибокошановний Петре Пименовичу. Зелену вулицю рухові відмінників на хлібокомбінаті № 8!

Напередодні звітно-виборних зборів колгосп імені Кагановича тіпала страшна гарячка. Ні старе, ні мале не пам'ятає, щоб у їхній артілі творилось щось подібне. Та ще коли? Зимою, в заметільну лютневу днину?

Може, й не було б такої гарячки в колгоспі імені Кагановича, та прийшла депеша. «На збори, — сповіщали із Здолбунова, — прибудуть секретар райкому партії товариш Чепурний, голова виконкому райради товариш Гнезділов, гості з районного і обласного центрів. Організуйте належну зустріч».

Це повідомлення наче підстібнуло керівників колгоспу. Все було поставлено на ноги. Все бігало і метушилось. Мирна і завжди тиха контора правління колгоспу тепер нагадувала собою штаб військового підрозділу перед відповідальною бойовою операцією. Сюди прибігали члени правління, бригадири, учителі, комірники, працівники тваринницьких ферм і, одержавши завдання, поспішали на доручені їм ділянки.

Голова правління колгоспу, закинувши тези й думки про звітну доповідь, давав вказівки й розпорядження — кому на якій ділянці стояти слід, кому збирати баняки, горшки, тарілки й інші кухонні

причандали, кому колоти кабанів, кому відати мобілізацією місцевих куховарок, кому скласти меню.

Десь опівночі напруження трохи спало, але перед світанком спалахнуло з новою силою. Єй-ей, товариші, ніколи не було такої гарячки в колгоспі імені Кагановича. Не встигли ще голосисті сільські півні закінчити свою передранкову пісню, а життя вже вирувало, як весняні деснянські води.

Члени правління, активісти, збиваючись з ніг, бігали з одного кінця села в другий, з одного місця в інше. То вони появлялись у крамниці, де працівники прилавка діставали з полиць горілку, вино, наливки, то поспішали до тваринницьких ферм, де вже діяли різницьких діл майстри, зводячи з білого світу найкращих, найвгодованіших представників рогатого і безрогого поголів'я колгоспної худоби.

В декількох хатах невтомно орудували терміново мобілізовані імениті бабусі-куховарки. На їхню долю випала найскладніша і найвідповідальніша ділянка підготовки до звітно-виборних зборів. Бабусі-куховарки приймали оббіловані туші, ворожили над діжами з тістом, над ковбасами і сальтисонами, холодцями й шинками, фаршмаками й узварами. До куховарок частенько забігав голова колгоспу, дізнавався, як іде діло, просив куховарок «не вдарити лицем в грязь», не осоромити керівництво колгоспу перед знатними гостями.

— Та не забудьте, шановні, заправити фаршмак свіжими яблуками. Фаршмак з яблуками — улюблена закуска товариша Чепурного, — напучував голова, поспішаючи на інші ділянки підготовних робіт.

Добрі бабусі-куховарки не пошкодували ні сил своїх, ні кулінарного генія свого і до приїзду гос-

тей наготували стільки всякої смачної всячини, що її вистачило б на кілька сот зголоднілих молотників.

Довжелезні дубові столи тріщали під тягарем страв і напоїв. Було тут, як кажуть на Ровенщині, жарене, варене й так кусками. Аякже! На цю ж трапезу бухнули 5 тисяч карбованців грішми, 6 голів худоби, 4 центнери муки, безліч яєць, масла, цукру, овочів.

Чепурний з Гнезділовим особисто оглянули все це багатство, залишились від баченого у доброму гуморі й наказали починати збори.

Автор цих рядків уклінно просить читачів не дорікати йому за те, що він приділяє так багато уваги підготовці до звітно-виборних зборів і потім так мало скаже про самі збори.

Збори були явищем дуже невиразним і скороминущим. Втомлений бенкетними суетами, голова колгоспу звітував в'яло й нудно. В його доповіді не було ні гостроти, ні аналізу, ні критики, ні самокритики. Ні слова не сказав доповідач про порушення Статуту сільськогосподарської артілі.

В такому ж дусі виступив і товариш Чепурний.

Говорив він про се, про те, а думав, здавалось, про одне: з яблуками його улюблений фаршмак чи без яблук?..

Після безбарвних, проведених на хорошому алюрі зборів почалась одчайдушна гулянка.

Їли, пили, співали, танцювали до третіх півнів. От де вже по-справжньому розкрились серця і душі! Навіть Гнезділов, чоловік урівноважений і дуже флегматичний у роботі, і той кілька разів пускався в танок і витворяв такі колінця, яким позаздирив би

перший-ліпший соліст першокласного професіонального ансамблю танцю.

...Може, бенкетно-виборні збори в колгоспі імені Кагановича — одинокий, неприємний випадок, досадний епізод? На жаль, ні! За прямими вказівками тов. Чепурного і тов. Гнезділова майже у всіх колгоспах Здолбунівського району звітно-виборні збори супроводжувались велелюдними гульбищами, ще бучнішими, ще хмільнішими, ніж у колгоспі імені Кагановича. І майже в усіх цих гульбищах брали енергійну участь товариші Чепурний і Гнезділов.

Остаточно ще не підраховано, скільки колгоспних грошей, худоби, масла, цукру, яєць та іншого добра забрала ця бенкетна епідемія, але можна сказати напевне, що коштувала вона колгоспам дуже дорого.

Люблять побенкетувати за чужий кошт здолбунівські гуляки.

Не за тридев'ять земель, а в місті Києві, по вулиці Рейтерській, № 17, живе, поживає і добра наживає славний молодець-молодчик, по імені Микола, по батькові Павлович, а на прізвище — Молодченко.

Живе він у двох прегарних світлицях, з молодою прегарною дружиною, п'ятою по рахунку на віку його короткому. Живе собі і печалі не знає, не відає.

А перед цією, уже п'ятою молодою та прегарною дружиною, була в нього четверта дружина, а перед четвертою була третя, а перед третьою була друга, а перед другою була перша.

Довго чи не довго жив з першою дружиною славний молодець-молодчик, по імені Микола, по батькові Павлович, на прізвище Молодченко, але розлюбив її, покинув і одружився з другою. Довго чи не довго жив з другою, але розлюбив він і другу, покинув її і одружився втретє. Довго чи не довго жив з третьою, але розлюбив він і третю, поки-

нув і одружився вчетверте, і взяв собі Аллу Олександрівну Руденко.

Пожив славний молодець-молодчик, по імені Микола, по батькові Павлович, на прізвище Молодченко, з Аллою Олександрівною років шість, двоє діток прижив. Та розлюбив він і Аллу Олександрівну, розлюбив і діток рідних, покинув їх і...

Але швидко казка кажеться, та не швидко молода прегарна дружина, вже п'ята, в дім молодця-молодчика ввійти погодилась.

— В тебе,— каже,— мій ясний молодчику, двоє діток маленьких, і будуть для мене твої світлиці тісненькі, темненькі...

І скоїв молодець-молодчик підлу-найпідлішу справу, яку ні пером описати, ні в казці розказати.

Люта хвороба підстерегла Аллу Олександрівну й обох діточок маленьких — і довелось добрим людям в лікарню їх одвезти. Цього тільки й чекав молодець-молодчик, по імені Микола, по батькові Павлович, на прізвище Молодченко. Він спритно-хутко обміняв дві кімнати на дві великі світлиці поверхом нижче, забрав меблі, одяг, не пожалів навіть діток рідних — все загарбав, од хустини до сорочини. Залишив він їм з матір'ю голу, вогку, непридатну для житла комірчину малесеньку.

Повернулася Алла Олександрівна з дітками додому й очам своїм не повірила. В квартирі порядкують чужі люди, меблі розставляють, картини чіпляють.

— Що це робиться, люди добрі?— жінка питає. А їй відповідають:

— Нічого не робиться, жінко добра. Все в порядку. Раніш ти тут жила, а тепер ми тут будемо жи-

ти. А тобі муж твій, славний молодець-молодчик, он оту комірчину залишив. Хоч вона й маленька й сиренька, але проживеш як-небудь. Та будеш чорним ходом ходити, бо через наші кімнати дороги тобі не буде.

Веде мати діток в ту кімнату чорним ходом, спотикається, гіркі сльози ковтає, але надії не втрачає. Подамся, думає, в суд, там знайдуть управу на молодчика, там захистять і мене, і діток від свавілля дикого. Подалася вона в нарсуд 4-ої дільниці Сталінського району міста Києва, та до судді Румеліоті:

— Так і так, товаришу суддя. Розсудіть, захистіть дітей.

Але чи то вже в того судді Румеліоті замість серця чорнильниця порожня в грудях була, чи то йому молодчик так до душі припав, чи може ще якісь причини на хід справи вплинули, бо розсудив Румеліоті так:

— В позові Руденко А. О. відмовити, залишити дві кімнати за славним молодцем-молодчиком, по імені Микола, по батькові Павлович, на прізвище Молодченко, бо він є відповідальний працівник міністерства і йому необхідно мати окремих кабінет для роботи над собою.

Спробувала була Руденко довести судді Румеліоті, що молодчик ніколи й ні в якому міністерстві не працював, відповідальних постів не обіймав, але її не послушали. Тоді поскаржилася вона в обласний суд. Судили-рядили строгі законники з облсуду й присудили:

— Постанову нарсуду 4-ої дільниці залишити в

силі, бо славний молодець-молодчик, по імені Микола, по батькові Павлович, на прізвище Молодченко, є відповідальний працівник міністерства і йому необхідний окремих кабінет для роботи над собою.

Тоді Алла Олександрівна поскаржилася у Верховний суд УРСР.

Судили-рядили строгі законники з Верховного Суду й присудили:

— Постанову нарсуду 4-ої дільниці залишити в силі, бо... і т. п.

Не за тридев'ять земель, а в місті Києві, по вулиці Рейтерській, № 17, живе собі поживає в двох прегарних світлицях славний молодець-молодчик, по імені Микола, по батькові Павлович, на прізвище Молодченко, з п'ятою молодою дружиною прегарною. А поверхом вище в сирій, непривітній комірчині проживають його дітки маленькі. І живе з ними їхня чесна, добра мама та сумну думу думає:

— Напевно, молодець-молодчик в сорочці на світ народився, що йому так щастить по судах від інстанції нижчої до інстанції вищої.

Думає, думає вона і руки опускає...

Не опускайте рук, шановна Алло Олександрівно! Є рука, яка зірве ту сорочку. Зірве і покаже суддям справжнього молодця-молодчика в усій його бридкій наготі. Покаже, кому вони залишили світлиці, а кому сиру комірчину з чорним ходом. То рука нашого справедливого радянського закону. Ця рука вміє захищати дітей і матерів!

З М І С Т

Передмова	3
Керівникам Українського науково-дослідного інституту зернового господарства ім. Куйбишева	4
Голові виконкому Зіньківської райради депутатів трудящих, Полтавської області, тов. Герасимову	7
Харківська область, Краснокутський район, Слобідська МТС. Директорові т. Заїці	11
Ровенська область. Начальникові будівельно-монтажного управління № 11 т. Волкову	16
Голові виконкому Луцької міської Ради депутатів трудящих т. Королю	19
Директорові Кагановичського райпромкомбінату м. Києва т. Райкові В. Д.	22
Директорові Мелітопольського заводу імені 30-річчя ВЛКСМ тов. Бубні А. А.	26
Керуючому Львівською міжобласною конторою «Головелектрозв'язокзбуту» А. З. Палею	29
Секретареві Миколаївського облвиконкому т. Сазонову, працівникам Миколаївського обкому КП України тт. Астраханцеву, Трошину і всім іншим миколаївським і не миколаївським любителям прикрашати свій побут за рахунок держави	33
Поки що начальникові відділу робітничого постачання тресту «Южтяжстрой» П. Юзовицькому, місто Харків	36
Першому заступникові прокурора Волинської області т. Сенжарі П. Ф.	39
Секретареві Осипенківського райкому партії т. Соломасі й голові виконкому Осипенківської райради депутатів трудящих т. Нашиванову	43
Заступникові міністра кінематографії УРСР тов. Карасьову С. С.	48
Директорові Київського хлібокомбінату № 8 Петрові Пименовичу Кучеренкові	52
Здолбунівські гуляки	55
На жаль, не казка, а бувальщина	60